

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

	Kemikalier
	J.nr. 001-06782
	Ref. MAS
	Dep: Kirst

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH) for så vidt angår bilag XVII (cadmium)

1. Resumé

Formålet med forslaget er at imødekomme en forventet ugyldighedskendelse fra EU-Domstolen ved at ændre anvendelsesforbuddet for cadmium i plastmateriale i forordning (EU) nr. 494/2011 således, at det - i stedet for at omfatte alle plasttyper - kun omfatter en nærmere angivet liste på 16 plasttyper.

Baggrunden er, at Kommissionen er blevet opmærksom på, at der tilsyneladende ikke findes alternativer til et begrænset antal nicheanvendelse af cadmium i visse typer plastmateriale, og at REACH forordningens procedurebestemmelser ikke blev fulgt, da omfanget af begrænsningen blev udvidet til at omfatte alle plasttyper. Konkret vil forslaget betyde, at cadmium igen tillades brugt i tre plasttyper i EU.

Der skal stemmes om sagen på et møde i REACH-komitéen den 19. marts 2012.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Der vil heller ikke være økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget vil sænke beskyttelsesniveauet i EU, men vil i praksis ikke påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, idet Danmark fastholder et nationalt forbud mod anvendelse af cadmium i de tre konkrete plasttyper, hvor forslaget ellers tillader cadmium anvendt igen.

Regeringen støtter, at Kommissionen igangsætter arbejdet med at vurdere risikoen ved cadmium i de tre plasttyper efter procedurerne beskrevet i REACH, og på den baggrund udarbejder et nyt forslag til forbud. Regeringen kan derimod ikke støtte, at det eksisterende forbud ophæves i den mellemliggende periode, ind til det nye forbud vedtages.

Regeringen kan derfor ikke støtte forslaget og vil stemme imod det.

2. Status

Kommissionen har den 24. februar 2012 fremlagt ovennævnte forslag til afstemning blandt medlemsstaterne på REACH Komité møde den 19. marts 2012. Afstemningen vil ske efter

forskriftprocedurerne med kontrol, jf. artikel 133, stk. 4, i REACH-forordningen, jf. artikel 5a i direktiv 1999/468/EF¹.

Forslaget vedrører tilpasning af REACH forordningens bilag XVII² for så vidt angår de forbud i anvendelsen af cadmium i plast, der er vedtaget under REACH.

Cadmium er kræftfremkaldende i kategori 1B og meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.

3. Formål og Indhold

Formålet med det foreliggende forslag er at imødekomme en forventet ugyldighedskendelse fra EU-Domstolen for en mindre del af forordning (EU) nr. 494/2011

Historik: Ved forordning (EU) nr. 494/2011 blev de gældende forbud i REACH, bilag XVII (bilaget om begrænsninger vedr. fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, blandinger og artikler), for anvendelse af cadmium og cadmiumforbindelser i syntetiske organiske polymerer (plastmateriale) udvidet til at omfatte al anvendelse af cadmium i alle plastmaterialer, idet der dog blev indført en undtagelse for visse byggevarer, der indeholder cadmiumholdigt genanvendt PVC. Samtidig blev der indført begrænsninger for cadmium i smykker og loddemidler. Danmark støttede forslaget og stemte for det.

Efter vedtagelsen blev Kommissionen imidlertid opmærksom på, at forordning (EU) nr. 494/2011 dermed omfatter et begrænset antal nicheanvendelser af cadmium i visse typer plastmateriale, som ikke var omfattet af den tidligere begrænsning, og hvortil der ikke synes at findes egnede alternativer til anvendelse af cadmiumforbindelser. Det drejer sig om følgende plasttyper: Polyethylen med høj densitet (HDPE) [3901 20], acrylonitril-butadien-styren (ABS) [3903 30] og poly(methylmethacrylat) (PMMA) [3906 10].³ Forbuddet mod disse nicheanvendelser blev endvidere ikke forud for behandlingen af forordning (EU) nr. 494/2011 underkastet den nødvendige risikovurdering og vurdering af socioøkonomiske forhold, som foreskrevet i REACH artikel 68. Kommissionen vurderer på den baggrund, at REACH forordningens procedurebestemmelser ikke blev fulgt, og forbuddets gyldighed for disse nicheanvendelser er derfor tvivlsom. Der er efterfølgende blevet lagt sag an mod Kommissionen for ikke at have fulgt procedurerne beskrevet i REACH, hvorfor sagsøger mener, at forordning (EU) nr. 494/2011 er ugyldig.

Forslaget indskrænker begrænsningen i anvendelsen af cadmium således, at det - i stedet for at omfatte alle plasttyper - kun omfatter en nærmere angivet liste på 16 plasttyper. Forskellen mellem begrænsningen ifølge forordning 494/2011 og dette forslag udgøres i praksis kun af de ovenfor nævnte tre plasttyper. Forslaget vil altså betyde, at det igen vil være tilladt at anvende cadmium i disse tre plasttyper. Ingen af de øvrige elementer i forordning (EU) nr. 494/2011 berøres af dette forslag, dvs. at de begrænsninger, der ellers indførtes, fastholdes.

¹ 1999/468/EF: Rådets afgørelse af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen

² REACH forordningens bilag XVII er fortegnelsen over alle de begrænsninger for fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, blandinger og artikler, der er vedtaget under REACH.

³ Tallene, der er angivet i firkantede parenteser, henviser til koder og kapitler i told- og statistiknomenklaturen og Den Fælles Toldtarif som fastlagt ved Rådets Forordning (EØF) nr. 2658/87

Kommissionen vil anmode Det Europæiske Kemikalieagentur ECHA om at igangsætte arbejdet med at udarbejde den nødvendige risikovurdering og en vurdering socioøkonomiske forhold mht. brugen af cadmium i disse nicheanvendelser, og på denne baggrund lave et nyt forslag til forbud.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol, hvilket betyder, at Europa-Parlamentet inden forslagets endelige vedtagelse skal høres om man vurderer, at Kommissionen har overskredet sine beføjelser i forbindelse med forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Regeringen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det overordnede mål med bilag XVII (bilaget om begrænsninger vedr. fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, blandinger og artikler) er at have en fælles harmoniseret fortegnelse over begrænsninger vedrørende fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, blandinger og artikler.

6. Gældende dansk ret

Forslaget er en forordning, der er umiddelbart gældende i Danmark og har derfor ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Cadmium er i forvejen forbudt eller begrænset med hensyn til en række anvendelser samt markedsføring af cadmiumholdige varer og blandinger i nr. 23 i bilag XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Den eksisterende regulering dækker de vigtigste anvendelser af cadmium (farvning, stabilisering og cadmiering).

Derudover har Danmark national lovgivning ved bekendtgørelse nr. 858 af 5. september 2009 om forbud mod import, salg og fremstilling af cadmiumholdige varer, hvor cadmium indgår med mere end 0,0075 % (75 ppm) i varers homogene enkeltdele som farvepigment, stabilisering eller overfladebehandling. Enkelte anvendelser af cadmium er dog tilladt i medfør af de danske regler. Denne bekendtgørelse regulerer anvendelse af cadmium i varer på de områder, som REACH ikke regulerer.

Hvis forslaget vedtages, vil de omtalte nicheanvendelser af cadmium i plast fremover ikke være omfattet af REACH forbuddet men i stedet af den danske bekendtgørelse. Det vil sige, at Danmark fastholder det nationale forbud mod anvendelse af cadmium i de tre plasttyper, som forslaget ellers vil tillade igen, således at der fortsat er et forbud i Danmark, uagtet det ophæves i resten af EU.

Det vurderes, at det nationale forbud kan opretholdes, fordi anvendelsen af cadmium i de tre plasttyper udtages af REACH på grund af procedurefejl – og ikke på grund af, at der er sket totalharmonisering.

7. Konsekvenser for Danmark

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for staten, regionerne og kommunerne.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Miljøstyrelsen vurderer, at forslaget ikke vil have administrative konsekvenser for erhvervslivet, fordi de nationale cadmiumregler opretholdes for varer, som REACH ikke regulerer.

Beskyttelsesniveauet

Forslaget ophæver et forbud mod anvendelse af cadmium i tre plasttyper, som ellers blev forbudt i 2011. I Europa vil forslaget medføre en begrænset sænkning af beskyttelsesniveauet i en periode, indtil det er afgjort, om der er en risiko ved de aktuelle anvendelser, og der er besluttet en ny regulering i overensstemmelse hermed.

Forslaget forventes ikke at have nogen praktisk betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark, fordi de nationale cadmiumregler opretholdes for varer, som REACH ikke regulerer..

8. Høring

Forslaget har ikke været sendt i bred høring. Den danske plastbranche har ikke udtryk bekymring for forslaget.

Et rammenotat og forslaget har været sendt i høring i Miljøspecialudvalget. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Bryggeriforeningen har afklarende spørgsmål omkring forståelsen af forslaget.

LO støtter forslaget.

9. Forhandlingssituationen

En række firmaer – med den internationale Cadmium Association i spidsen - har anlagt sag mod Kommissionen med påstand om at forordning (EU) nr. 494/2011 skal annulleres for så vidt angår de bestemmelser, der omhandler anvendelse af cadmium som pigment i plast ud over de anvendelser, der allerede var reguleret i den tidligere forordning. Kommissionen vurderer, at det er sandsynligt, at firmaerne vil få medhold i en retssag.

Forslaget har ikke været diskuteret mellem medlemslandene og Kommissionen, så landenes positioner kendes ikke.

10. Dansk holdning

Den danske holdning til forslaget er overordnet negativ. Regeringen ønsker principielt at begrænse udbredelsen og anvendelsen af problematiske stoffer som cadmium, hvor der er konstateret en risiko for mennesker eller miljø. Regeringen finder det problematisk at ophæve en regel, som skal sikre, at der anvendes mindre cadmium i plast.

Regeringen anerkender dog, at Kommissionen har vurderet, at procedurerne i REACH artikel 68 ikke er fulgt mht. enkelte plasttyper, og at der derfor bør udarbejdes et nyt forslag om forbud, hvor der bliver rettet op på manglerne.

Regeringen mener, at det eksisterende forbud skal fastholdes i den mellemliggende periode frem til et nyt forbud kan vedtages.

11. Tidligere forelæggelser for Folketinget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.